

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, September 16-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Orosz Birodalom.

A' Császár még nem ment volt Fran-
tzia országból vissza *Petersburgba*, mikor
azt írták az újság levelek, hogy a' Syno-
dus, Státustanáts és Senátus ezen neveze-
tet adták volna ő Cs. Felségének: *Meg-
áldatott*. Most pedig azt olvassuk a' *Pe-
tersburgban* Augustus 18-dikán költ leve-
lekben, hogy ő Felsége nem fogadta- el
ezen nevezetet, mint az itt következő vég-
zés bizonyítja —

„*Ukase*, mellyet ő Felsége a' *Szent
Synodushoz*, a' Státustanáts-hoz, és az Igaz-
gató Senátushoz küldött. —

„A' Szent Synodusnak, Státustanáts-
nak, és Igazgató Senátusnak hozzám inté-
zett kérelme, azért, hogy számomra a' Csá-
szári lakóvárosban egy emlékeztető oszlop
állíttassék-fel, és hogy én ezen nevet
Megáldatott, fogadjam-el, nékem leg
nagyobb meglepésemre szolgál, midőn
en rész szerént az Istennek rajtunk lévő
áldását, rész szerént az Orosz birodalom'
fő Tanáts székeinek, mellyek nékem leg
hízelkedőbb nevet adnak, gondolkodását
megesmérem. Minden iparkodásaimnak
célja az, hogy buzgó könyörgéseim által
az Isten' áldását magamnak és az én né-
pemnek megnyerjem, és hogy általlyában
az én szeretett hűséges alattvalóimtól és az
egész emberi nemzettől áldattassam. Ez
az én leg buzgobb kívánságom, 's leg főbb

boldogságom. Hanem mind a' mellett az
iparkodás mellett is, hogy ezt elérhessem,
mint ember arra a' vakmerő bátorságra
tsakugyan nem mehetek, hogy ezt a' kü-
lömböztető nevet felvegyem, és úgy vele-
kedjek, hogy ezt a' szerentsét már meg-
érdemlettem legyen. Annyival kevesebbé
tartom azt az én princípiumaimmal meg-
egygyeztethetőnek lenni, hogy én a' ma-
gam hűséges alattvalóimat mindenkor és
minden alkalmatossággal a' mérsékletse-
re és lelki alázatosságra intettem, 's ehez-
képpent nem akarok önnön magam olly
példát adni, a' melly ezen gondolkodással
ellenkezzék. Midőn tehát én ezennel a' ma-
gam leg tökéletesebb háládatosságomat ki-
jelentem, kérem a' birodalom' Fő Tanáts-
székeit, hogy mind ezeket hagygyák en-
nyiben. Vajha a' ti szíveitekben emelte-
tődhetne olly emlékeztető oszlop számom-
ra, a' millyen az enyimben a' ti számotok-
ra már fennáll. Adja Isten, hogy úgy
áldjon engem' az én népem a' maga szívé-
ben, mint én áldom őtet az enyimben.
Adja Isten, hogy legyen szerentsés az Orosz
birodalom; 'stöltse-ki arra és én réám az
Isten a' maga áldásait. —

„*Sándor.*

Német Ország.

Frankofurtumban olyan reménség
volt, hogy a' vásár, melly ott Sept. 8-di-
kán szokott kezdődni, most igen nevezé-

tes fog lenni. Az árúso'k éz vásárosok szo-
katlan sokasággal érkeztek oda a' *Helvetziai*
és *Angliai* mindenféle fabrikai szerzemé-
nyekkel.

A' *Bergi* nagy Hertzegségben megpa-
rantsoltatott, hogy a' Frantzia czégérírások
(vagy mindenféle árúso'któl kitétetődő cím
írások) hányattassanak - le, és tétessenek
német ilyen írások helyekbe. A' paran-
tsolatnak fundaméntomául ezek hozatnak
elő, hogy a' nép ott nem érti a' Frantzia
írást; hogy ezek a' nepet az előbbeni el-
nyomattatásnak állapottyára emlékeztetik,
és hogy, ha a' Frantziák ezen írásokat meg
akarják érteni, másoktól megtudakozhat-
ják 's megtanúlhatják éppen úgy, mint a'
Németek tselekesznek, ha Frantzia ország-
ba mennek.

Frantzia Ország.

A' gabonának Frantzia országból való
kihordattatása miatt *Boulogne* városában is
nagy lármá történt. A' nép egy gabona-
kupetznek házára réá menvén, azt úgyszél-
lyel rontotta, hogy csak a' kőfalai állot-
tak - fenn. A' ház' tulajdonosát is kereste
a' nép, de ez már a' katonaság' óltalma-
zása alá adta vala magát, melyből a' lett,
hogy a' katonáktól elakarván az embert
venni a' sokaság, tehát a' nép és katoná-
ság között is veszekedés támadott. A' kom-
mandirozó tiszt két versben czibáltatott - le
a' földre. — A' Monitörben ilyen tudósi-
tás jött - ki ezen dologról, *Boulognéból*
Augustus' 20-dik napján: — „

„A' gabonának rendfelett nagy bősé-
ge, 's annak nállunk még a' múlt eszten-
dőkről meg marad't sokasága, és az ezen
esztendőbéli igen bőséges aratás, Frantzia
országban mindenütt közönségessé tették
vala annak óhajtását, hogy a' gabonának
szárazon vízen való kivitethetése, bőlts
megszorítottatásokkal megengedtessek. Ezt
kívánja a' közönséges és magános haszon,
ezt kívánja a' mezei munkának és keres-
kedésnek virágzása. Ezt a' kivitelt egy
Királyi Rendelet a' múlt Jul. 26-dikán,

minden lehető előre való vigyázásnak meg-
parantsolásával, megengedte vala. A' mi
városunkban azonközben ez az engedelem
néminémű ellenkezésre talált, de a' mel-
lyet csak annak tulajdoníthatunk, hogy a'
dolgoknak mostani állapotja még nem es-
méretes, és hogy az embereknek az a'
kedvetlen resultatum jutott eszekbe, mel-
lyet azon Országglószék alatt, a' melly a'
mostanival semmi részben meg nem egy-
gyez, hasonlóképpen valamelly kivített il-
lető engedelem okozott volt. A' polgári
tisztviselői kar a' mostani alkalmatossággal
igen gyengén, a' katonaság ellenben úgy
viselte magát, mint illik az igazi katoná-
sághoz. *Berry* ő K. Hertzegsége a' váro-
sunkba megérkezvén a' dolgot megvizsgál-
tatta, 's hasznosnak lenni találta azt, hogy
a' Préfektust hivatalából letétesse, azért,
hogy ezen példa - adás által hathatósan ki-
nyilatkoztassa, mi némű tisztelettel tartoz-
zanak az előljárók a' törvényekhez, 's miné-
mű eltökéllettséget köteleztetnek mutatni
azoknak bétölttetéseiben. Ezen szem-
pillantattól fogva semmi nyoma nem lát-
szott annak, hogy valaki magát az említett
rendeletnek ellene szegezni megpróbálta
volna.“

Mikor a' Király abból a' nagy bálból,
mellyet Páris városa néki Aug. 29-dikén
éjjel a' Tanátsháznál adott, el jött, egyéb
bútsúzódó szavai között ezeket is mondotta:
— „Ilyen szép, 's kiváltképpen a' szíve-
met így megillető mulatságban még soha
nem voltam. Ezen napot életemnek leg
szerentséssebb napjai közzé számlálom.“ —
Mikor az ő Felsége fogadtatására az első
szalában felálított thrónus' felibe hely-
heztetve lévő *IV-dik Henrich'* képét meg-
látta, ilyen szókra fakadott ő Felsége:
— „Feletőbb szerentsésnek tartanám ma-
gamat, ha a' felől meggyőzhetném alattva-
lóimat, hogy én ezen jó Királynak, kinek
képe előttünk áll, országlását, a' magam
országlásának sinormértékévé választottam
légyen. A' körülöttem álló Princzek az én

szevedéseimben vigasztalóim voltak; ma ezek teszik az én boldogságomat. Ők már megmútatták nekem azt, hogy a' ti boldogíttatástokra minden intézeteimben megégygyeznek: tehát megnyúgvással bémunyhatom, majd mikor az ideje eljön, szemelnet, minthogy bizonyos vagyok abban, hogy Frantzia országra nézve minden tekintetben az én gondolkodásaim eleveníti őket."

A' Királyhoz még most is szüntelen érkeznek a' Regementektől a' köszöntő irások, mellyek által ezek magokat az ő Felségéhez való hűségre és engedelmeszég-re kötelezik.

A' nyomtatásbéli szabadságot illető törvényprojektomnak tizkelyeit a' Király, minekutánna azok a' Követek' kamarájában Aug. 11-dikén helybehagyattak volna, Aug. 16-dikán Minister *Montesquieu* által a' *Pairek'* kamarájába is elküldötte, a' hol még Aug. 23, 27, és 30 dik, és September 1-ső napján is folytak az azok felett való vetélkedések. Azok között, a' kik nem hagyták helybe ezen törvény projektumnak megerősíttetését, *Boissy d'Anglas*, *Valence*, *Lanjuinais*, és *Ney's Macdonald* Marschallok az esmeretesebb *Pairek*. Az egész vetélkedés alatt azonközben Hertzeg *Branca*s mütatta magát a' nyomtatásbéli szabadság' legbuzgóbb pártfogójának, a' kibe a' Király egész bizodal-mát helyhezsetti. Végezetre Sept. 2-dikán tsakugyan megerősíttetett az egész projektom néminémű változásokkal. Már most még egyszer a' Követek' kamarája eleibe vitettetik ez a' projektom, azért, minthogy tsak változásokkal hagyta azt helybe a' *Pairek'* Kamarája. —

Minthogy a' *Pairek'* kamarájának tanátskozásai titkon esnek, az az, hogy oda semmi halgatóknak nem szabad bémenni, azt kérddhetné valaki, hogy hát miképpen tudhat meg még is mindent a' közönség, a' mi abban foly? — a' mellyre azt felelik az újságírók, hogy többire minden va-

lamit érő beszédek kijönnek nyomtatásban, 's ezekből az olyan tárgyakat is ki lehet tanulni, a' mik ki nem nyomtatottak.

A' Frantzia partok mellett *Rouen* és *Cherbourg* között Aug. 24-dik napján 4 szállító hajók, a' mellyeken meggyógyult Orosz katonák eveztek haza felé, a' nagy szélvész miatt elmerültek. Tsak 75-töt foghattak - ki közzülök a' parton lakó hajósok.

Spanyol Ország.

Írják, hogy a' *Spanyol Udvar* a' *Portugalliai Ország*lőszékhez is oda izent, hogy némelly *Lisbonában* lévő *Spanyolok* adjon ki, pedig ezek a' *Spanyolok* már több 10 esztendejénél, hogy; mint kereskedők, *Lisbonában* megtelepedtek. A' *Portugalliai Udvar* nem teljesítette ugyan a' *Spanyol Udvar'* kívánságát, de a' kikeretett *Spanyolok*knak tsakugyan megparantsolta titkon, hogy távozzanak - el *Lisbonából*.

A' *Bajonnei* tudósítások szerint Augustus' 26-dikán éjjel elégették a' *Spanyolok* azt az *Ira* mellett a' *Bidassao* vizén lévő hidat, melly a' Frantzia és *Spanyol* országok között való közös határszéleknek éppen a' pontjok. Erre az itt lévő *Spanyol* seregeknek már régen megérkezett a' parantsolatjuk az ő *Ország*lőszékjektől: de az *Anglusok* ezt mind addig meg nem engedték nekik, míg a' nevezett víznek mind két partjain jelen voltak; — általjövén pedig a' víz' bal partjáról annak job partjára, alig lesték - el őket onnét a' *Spanyol* seregek, 's a' hidat azonnal meggyújtván elégették, és így itt a' Frantzia országgal való közösülést egészszen félbeszakasztották.

Olasz Ország.

A' *Ludovika* Császárné neve' napját fényes pompával inneplették *Pá mában*. Augustus' 24-dikén igen nagy szabad bál volt; 25-dikén pedig *Te Deum laudamus* énekeltetett, 's a' város megvilágosított.

Azoknak a Pármai familiáknak, kiknek az ő szegénységekre nézve megengedettettt vala, hogy a' Császári *Di-Parma* és *Del Giardino* nevű kastélyokban lakhassanak, tudokra adatott, hogy már most költözzenek ki azokból. De tsakugyan klastromok rendeltettek nékik lakhelyül.

Rómában minden innepnapok arra a' lábra állítottak vissza, mellyen a' Franztia elfoglaltatás előtt állottak.

Egy más végzés által átallyában eltörölte az országloszék a' Római úttzáknek lámpások által való megvilágosittatásokat. De megengedte e' helyett mindeneknek, hogy a' Szenteknek, az ő házaik előtt nagy számmal találtató képeiket, önuön magok, lámpások által megvilágosíthassák, a' melynek néminémű tekintetben keitős haszna lehet; egy az, hogy az úttzák tsakugyan kapni fognak valami kevés világosságot, másik, hogy a' Státusnak magának nem fog ez a' világosítás módja semmibe kerülni.

Továbbá minden titkos fegyvereknek hordozása megtiltatott: de mind eltöröltettek egyszersmind a' szent menedék helyek (Asylumok) is. Ezekben semmi oda szaladó bűnöst nem szabad többé az Ítéloszéknek hatalmuk ellen oltalom alá venni.

A' *Bonaparte Lucian*' felesége és leánya is vissza indultak Angliából Rómába az Attyokhoz, a' hol ő már most állandó lakást választott magának.

A' közönséges Újság levelek szerént még a' Rómából Aug. 25-dikén indult levelek is hitelesen erőssítették, hogy ő Szentsége meg fog jelenni a' Bétsi Congressuson.

B é t s.

Mostanság ismét ezek az idegen Követek érkeztek ide a' békességes Congressusra: — A' *Mecklenburg-Schwerini* Országoló Hertzeg Státusministere Báró *Plessen* — *Braunschweig-Lüneburgi* Választó Fejedelmi Státusminister Gróf *Münster* — Orosz Császári Titkos Tanátsos és külső

dolgokra ügyelő Minister Gróf *Nösselrode* — Nagy Britanniai Első Státustitoknok és külső dolgokra ügyelő Minister Lord *Castlereagh* — *Badeni* Nagy Hertzegi Camerarius Báró *Collenbergi Ried* — *Hessen-Darmstädti* Nagy Hertzegi Titkos Tanátsos Báró *Altorfí Türkheim* — *Hollandiai* Minister Báró *Gagern* — és Hertzeg *Dolgorueky*.

Lombardiából is megérkeztek ide e' hónap' 11, 13, és 14-dik napjain a' Követek, t. i: *Páviából* ketten — *Mantuából* egy — *Comóbol* egy — *Cremonából* ketten — *Bresciából* is ketten.

Prágában jelentést tétetett vala *Katalin* Orosz Nagy Hertzegasszonyok az *Oldenburgi* Hertzegnének Sept 14-dikén — és a' *Weimári* Hertzegnének Orosz Negy Hertzegasszonyok szután valamelyik napon — oda lejendő megérkezések felől. Gróf *Desfours* és *Ugarte* Cs. K. Camerarius és Kormányozószerki Tanátsos Urak elküldettek, hogy a' határszélhez való megérkezésekkor ezen Fels. Fejedelem Asszonyokat az ő Cs. K. F. ge' nevében tiszteljék és Prágába kísérjék, a' honnét ezek, néhány napi ott maradások után *Béts* felé veszik útjokat.

Közönséges Botsánat a' Cs. K. seregektől elszökött katonákra nézve: —

Ő Cs. Felsége a' Cs. K. armádáktól elszökött katonákra nézve közönséges botsánatot méltóztatott különös tekintetekből engedni, a' melyhez képpest az itt következő feltételek határozattak meg: — 1) Ezen közönséges botsánatnak ideje Oktober első napjától fogva hat hónapokra határoztatik a' belső, és külső országokra nézve is. — 2) Ez a' közönséges botsánat minden féle Cs. K. seregekre kiterjed. — 3) A' Cs. K. armádáktól elszökött minden katonák, a' kik ezen 6 hónapok alatt az elhagyott katona szolgálatra önként vissza térnek, a' határon belől valamelyik tisztikarnál, Regimentnél, vagy más akár mely tisztviselői karnál, künn pedig valamelyik

Cs. K. Követségnél vagy valamely künn találtatandó Cs. K. seregeknél magokat bejelentik, hiteknek megszegését megbányák, és megígérik, hogy ennekutánna a Cs. K. Katonai szolgálatban megmaradnak, közönségesen és megmásolhatatlanul bizonyossá tételnek a' felől, hogy semmi fenytést, semmi büntetést nem szenvednek, és jó hírek nevek tökéletesen helyreállítatik. Az idegenek és hazafiak között és azok között, a' kik most a' Cs. K. Státusokban avagy azokon kívül tartózkodnak, semmi különbség ne tételtesék, minnyájok leg kisebb ellenmondás, kétségeskedés, vagy akadályoztatás nélkül fogadtassanak vissza, a' katonai szokott szolgálatra vétetessenek-fel, 's az ő bűnök, melyet zászlóiknak elhagyása által tettek, örökre felejtessenek-el. A' hazafiakra nézve még az ő vagyoniuknak elvétetetésével való büntetés is engedtessek-el a' Strázsmesterektől fogva lefelé, sőt az ő már elvétette lévő vagyoniuk is adattassék vissza nekik, ha az elszökött katona a' maga Regimentjéhez és tsapatjához, ezen közönséges botsánatok kihirdetése után, önként vissza tér, és a' hadi szolgálatra még alkalmasnak lenni találtatik. — 4) A' visszajövőknek, de katonai szolgálatra már nem alkalmasoknak, az örökös tartományokban való szabad lakás megengedtetik. — 5) A' két megelőzött tikkelyekben meghatározatva lévő kegyelemből tsak azok rekesztetnek-ki, a' kik magokat az elszökésen kívül egyéb bűn által is bűnösökké tették. — 6) Éppen így kirekesztetnek abból azok a' személyek is, a' kik a' jelen való közönséges botsánatok kihirdetése után szöknek-el: 's ezekre nézve a' hadi törvényekben a' szökésre nézve meghatározatva lévő minden büntetések meghatározott módon feuntartatnak. — 7) Hogy mind azok, a' kik ezen kegyelemből ki nem szorítottak, kötelességeikre 's a' letett hitnek való megfelelésre annál nagyobb bizodalommal vissza térjenek: erre

nézve egyszersmind minden Generálisoknak, Oberstereknek, és egyéb tiszteknek ajánltatik, hogy erre a' viz-zaterőknek engedtetett botsánatra legszorossabban figyelmezzenek, 's azon legyenek nagy gondal, hogy ezen meghatározatott feltételeket mások is mindenek pontossággal teljesítsék. — 8) Haazonközben tsakugyan találtatának a' kegyelmet nyert szökevények között olyanok, a' kik kötelességeikről annyira elfelejtkezének, hogy a' Felsőges kegyelmességre nem ügyelvén a' magok hitszegőségekben megmaradnának, és az 1815-dik esztendő-Mártziusának utolsó napjaig a' vissza-térésre határozatott időt gyümöltstelenül eltelni engednek, az ilyenekkel a' katona törvényeknek egész keménységek szerént kell bánni. Ehez képest minden tiszti karoknak leg szorosabb kötelességekké tételik, hogy a' meghatározatott hat hónapok után ezeknek megtaláltatásokon és elfogattatásokon minden kezeikben lévő eszközökkel rajta legyenek, a' kiken is ekkor a' hadi tikkelyekben meghatározatva lévő büntetések minden tekintet és kegyelem nélkül bétöltetnek, és ezek jövődőre is minden botsánatalól örökre kiszorítottatnak. —

Költ Bétsben, September' 3-dik napján, 1814-ben.

Hertzeg *Schwartzenberg Károly*, Feldmarschal és a' hadi Udvari Cancellária' Elöl-ülője.

A' *Petersburgból* érkezett leg újabb tudósítások szerént *Sándor* Császár ő Felsőge Sept. 12-dik napján szándékszott *Béts* felé útnak indulni.

A' *Württembergi* Királyi Koronaörökös Princz *Stuttgardot* Sept. 8-dikán odahagyta, útját *Béts* felé vévén.

Erdély országi, nevezetesen *Kolosvári* születésű igen érdemes hazánkfia *Titt. Judenhofér Mihály* úr, az Orvosi és Kézorvosi tudományoknak Doktora, a' ki né-

hány esztendő előtt való graduálítása után magát itt Bétsben az orvoslásnak mesterségében néhány esztendőktől fogva gyakorlotta, 's különösen az 1809-dik esztendőben 's úgy a' most végződött háborúban is, mint két ispotályoknak Primárius Orvosok, dítséretessen megkülönböztette, most már vissza ment hazájába, hazájafiainak szolgálattokra. Bétsben minden esmerősseinél kedves emlékezetet hagyott hátra.

Palatinus ő Császári Fő Hertzegsége ezen hónapnak 14-dikén útnak indult, *Bétsből Brunn* városán által *Krakau* felé, hogy az erre felé útban lévő *Orosz Császár* ő Felségét a' határnál, az ő Cs. K. Apostoli Felsége' nevében elfogadja és köszöntse.

Azon fő idegeneken kívül, kiknek *Bétsbe* lett megérkezéseket fellyebb emlitettük, ma még a' következőknek megérkezések esett tudunkra: — *Orosz Császári Státusminister* Báró *Stein* úr 14-dikben megérkezett ide a' Congressusra — az *Anglus Státus Secretarius* és külső dolgokra ügyelő *Minister* *Lord Castlereagh* felesége is megérkezett tegnap, és a' férje' szállására tért-bé, melly a' *Péter* piatzán van.

Magyar Ország.

Gróf Majláth József Ur ő Excellen-tziáját *Budán* a' Királyi Camara' eddig volt *Vice-Elölülőjé*t azon Camarának *Elölülőjé*vé, *Gróf Nádasdi Mihály* Ur ő Nagyságát pedig a' Fels. Udvari Magyar Cancelláriánál eddig volt *Udvari Consiliárius*t és *Referendárius*t, ugyan azon Királyi Camarának *Vice-Elölülőjé*vé méltóztatott kinevezni Fels. Urunk.

Elegyes Dolgok.

September 3-dikán így írtak *Brüsszelből*: —

„*Hertzeg Wellington*, mikor *Páris* felé itt általútagott, semmit el nem mulattott elintézni, a' mit a' *Belgium*' oltalmaztatására megkivántató jó *Systemához* tartozni gondolt, a' melly végre olly egygyezések tétettek, hogy tartományainkban számos seregek tartassanak lábbon. —

„A' *Tournay* és *Courtray* városaik között lévő lógeren kívül, még *Mons* és *Valenciennes* között is állittatik - fel egy, *Quierrain* mellett. —

„Az egy időtől fogva tsapatonként ide megérkezett és még megérkezendő *Hannoveránus* seregek, előre valóképpen, *Gent*, *Osteude*, *Nieuport*, *Ypern*. *Contray*, *Tournay* és *Mons* városaikban szállanak - meg. Ezeket várják *Löwenbe* is. —

„Az *Orániai* Örökös *Princez* a' tartományoknak szorgalmatos bėjárásában 's az azokban találtató seregeknek mustrálásokban foglalatoskodik. —

„Az *Anglus* seregek várainkat őrizetel megrakván, még tovább is hadi lábbon fognak maradni. A' *Hollandus* seregek a' *Moosa* és *Sambre* vizeknek partyaira szállanak - meg egy jó darabnyira. A' *Belga* seregek pedig, mellyekhez ágyúk is adatattak, a' határszéleket foglalják - el.“

Róma: — A' *IX-dik Lajos* *Frantzia* Király' innepe napja, a' néki mint *Szentnek* tiszteletére épített templomban, a' múlt Aug. 25-dikén, húsz esztendőig való félbe maradása után ismét meginnepeltetett. A' misével való áldozást *Pápa* ő *Szentsége* maga vitte véghez. Jelen voltak a' *Spanyol* Király' apja *IV-dik Károly*, ennek leánya a' *Hetruriai* volt Királyné.

Sept. 14-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 234 forintot Váltó-tzedulában.